Ե. ՏԱՐԻ ՔԻԻ 1514 — 17 MAYIS 1936 — ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ — ԿԻՐԱԿԻ 17 ՄԱՅԻՍ 1936

AREVELK
Siyasî, İktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 կր.	1400 կր.
Արտասահման	110 ֆր.	200 ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տոլ.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 — ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ — Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Գալաթիա, Թիւնէլի ճով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՊԱԲԹՈՒԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐ

Ֆրոպա խառնարանի վերածուած. Իտալիա Եթովպիան կը կցէ.— Ազգաժողովի տագնապը —Անգլիա վարանոտ.—Կը սպասէ Ֆրանսական դանլիճին կազմութեան.—Գերմանիոյ դիրքը.

Այն օրէն ի վեր որ Մուսոլինի հռոմէական հին կայսրութիւնը վերստացաւ Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը Եթովպիոյ կայսր կոչուելով, կացութիւնը տագնապալից վիճակ մը ստացաւ Եւրոպայի համար։ Կը սպասուէր որ Իտալիա, խնայելու համար Անգլիոյ Ազգաժողովին արժանապատուութիւնը, պիտի գոհանար պահելով Եթիոպիոյ վհատեցուցիչ երկիրը իր թեւարկութեան ենթարկելով եւ իր հովանաւորութեան տակ առնելով «մանտատ»ի ձեւով։

Բայց Մուսոլինի որպէս իրապաշտ մարդ, չուզեց իր տիրապետութիւնը այս զուտ ներքին բառերով կեղծել եւ ուղղակի կցում կոչել, զգալի խնդիր չունենայ Ազգաժողովի հետ։

Անգլիա նախ յանկարծակի եկաւ ի տես այս որոշումին որ ուղղակի ոտք մը կը նկատուի Ազգաժողովին եւ անուղղակի ապտակ մը իրեն, որովհետեւ ինքն է որ կը ղեկավարէ Ազգաժողովը։ Բայց Անգլիա չկորցուց իր պարզարիւնութիւնը։ Ան սովորութիւն չունի ապտակին ապտակով պատասխանելու։ Երբ իր կենսական շահերուն անմիջական սպառնալիք չի տեսնէր, և բացի այնքատաւորականներէ որոնք հոր ու քոք ելան Իտալիոյ դէմ իբրեւ ուխտակալ հակաֆաշիստներ, Անգլիոյ ամբոխ դասակարգը կը փափաքի խնդիրը անուշ տեղը կապել Իտալիոյ հետ և կարգադրութեան միջոց մը գտնել։

Ամէն ոք կը սպասէր Մայիս 11ին Ժընէվի մէջ գումարուելիք Ազգաժողովի նիստին, որ վճռական որոշումներ պիտի տար Եթովպիոյ խնդրին, անոր ստացած վերջին վիճակին բերումով, մանաւանդ կցումի կատարումէն վերջ։

Ժողովի կարգ մը անդամներ փափաքող էին որ պատիժները այլեւս չդանեն և այս կերպով գոհացում մը տուի Իտալիոյ որ իր կողմէ մեծ մեղմ մը ընել Ազգաժողովին արժանապատուութիւնը փրկելու։ Բայց Անգլիա կանխատես գտաւ այս որոշումը և նուաստացումի կազմուած չըլլալը, ժողովը յետաձգել տուաւ մինչեւ Յունիսի 15ը։ Թուականին վերապահելով վերջնական որոշում մը։ Այս կերպով պատիժները պիտի չարունակեն մինչեւ այդ թուականը և փրկուած պիտի ըլլայ Անգլիոյ արժանապատուութիւնը։

Բայց Իտալիա դժգոհ մնաց այս որոշումէն և անմիջապէս իր պատգամաւորները ժողովէն մեկնեցան։

Այս մեկնումը ժամանակաւոր է։ Եթէ Յունիս 15ի ժողովին մէջ եւս պատիժները դադրեցնելու որոշում չարուի, Իտալիա պիտի հետեւի Ճապոնիի և Գերմանիոյ օրինակին և իսպառ պիտի հեռանայ Ազգաժողովէն։

Այլեւս գաղտնիք մը չէ թէ այս ժողովը կորսնցուցած է իր հեղինակութիւնը, որովհետեւ չկրցաւ արգիլել իր մէկ անդամին նուաճողական ձեռնարկը։ Ընդհանուր համոզումը այն է թէ, ան իր պաշտօնը կատարելու անկարող է, որով կամ պէտք է անհետանայ և կամ բարեփոխուի և գործնական դեր մը կատարելու վիճակի մէջ գրուի։ Անգլիա այս տեսակէտին հակում ցոյց կուտայ։

Սա ալ նկատի առնելու է որ, Անգլիա դեռ վերջին բառը չէ արտասանած Եթիոպիոյ խնդրին մէջ և կը սպասէ Ֆրանսական դանլիճին կազմուելու համար իր դիրքը։

Արդարեւ, Ֆրանսայի մէջ տեղական վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան նոր դանլիճին կազմութեան շուրջ։ Ստոյգ է որ ընկերվարական Ալեքսանդր Պլումի պիտի յանձնուի դանլիճը կազմելու պաշտօնը։ Ան ունի բաւական համայնավարներու որպէսզի անոնք ալ մասնակցին դանլիճին։ Բայց առայժմ յարմար չեն տեսներ դանլիճին մաս կազմել, բայց ամէն դիպուածի զօրավիգ պիտի ըլլան Պլումի դանլիճին, պայմանաւ որ զուտ ընկերվարական քաղաքականութեան մը հետեւի, Ֆրանսան ստիպեալ պիտի ըլլայ նոր դանլիճին։ Տալատիէի հաւանութիւնը արդէն առնուած է։ Նոր թեւեւս մասնակցի այս դանլիճին։

Եթէ այս դանլիճը զօրաւոր հիմերու վրայ հաստատուի, Անգլիա հաւանաբար Ֆրանսայի հետ գործակցութեան նոր ծրագիր մը պիտի մշակէ ընդդէմ Իտալիոյ, որովհետեւ Պլումի դանլիճը որ հակաֆաշիստ կազմութիւնն է, չպիտի վարանէր Իտալիոյ դէմ դիրք բռնելու։ Բայց խնդիր է թէ Ֆրանսացի ժողովուրդը կուրօրէն պիտի հետեւի բացայայտ հակաիտալական ընթացքի մը։

Յայտնի է որ ազգին գոնէ կէսը պիտի ընդվզէր այդպիսի քաղաքականութեան մը դէմ. որով հաւանական չէ որ Անգլիա ապահով գործակից մը ունենայ յանձին Ֆրանսայի ընդդէմ Իտալիոյ։ Բայց կացութիւնը պիտի պարզուի դանլիճին կազմուելէն վերջ միայն և Անգլիա այն ատեն է որ պիտի կարենայ ճշդել իր դիրքը։

Միւս կողմէ, Գերմանիա արթուն կը հսկէ այս բոլոր անցուդարձերուն վրայ և յարմար առիթի մը կը սպասէ ընելու համար նոր ժխոր մը որ կրնայ ապ ի բերան թողուլ Անգլիան և Ֆրանսան, եթէ անոնք Իտալիոյ դէմ գործակցութենէն հաստակաց թշնամիին դէմ, պարզապէս զգացումէ տարուած իրենց բնական դաշնակիցին հանդէմ, պարզապէս զգացումէ տարուած իրենց բնական դաշնակիցին հանդէմ։

Աւստրիա կը ջնջէ կէս-զինուորական կազմակերպութիւնները

ՎԻԵՆՆԱ, 16.—Շուշնիկ ստանձնեց «հայրենասիրական ճակատ»ի հրամատարութիւնը։ Վարչապետը մտադիր է ջնջել Աւստրիոյ կէս զինուորական բոլոր կազմակերպութիւնները, միմիայն թողլով զօրաւոր մը ազգ. բանակին կողքին։

ԿԱՐԳ ՄԸ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Կը հեռանան Ազգաժողովէն

ԱՆԳԼԻԱ ԱՌԻԹԻ ՄԸ ԿԸ ՍՊԱՍԷ Վերցնելու համար պատիժները

ԺԸՆԵՎ 15.—Կուսակցական հաղորդած է Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարութեան թէ մտադիր է քաշուիլ Ազգաժողովէն։ Կը կարծուի որ Իտալիոյ հանդէպ համակրական ցոյց մըն է եղածը, որովհետեւ Կուսակցական ձեռնպահ մնացած է քուէարկութեանը Ազգաժողովի այն բանաձեւին, որ նախայարձակ կը նկատէ Իտալիան։

ԼՈՆՏՈՆ 16.—Պաշտօն. շրջանակները աննպաստ կերպով ընդունեցին Կուսակցական Ազգաժողովէն քաշուելուն մասին հասած լուրը։

Վախ կայ որ Էքուատէօր և Շիլի եւս պիտի քաշուին եթէ Իտալիոյ դէմ պահուին պատիժները։

ՀՌՈՄ, 16.— Թերթերը մեկնաբանելով Կուսակցական տուած որոշումը, կ'ըսեն որ Ազգաժողովը եթէ չարունակէ իր պատիժներու քաքաքականութիւնը նոյնինքն ընկերութեան կազմալուծման պատճառ պիտի դառնայ։

ԱՆԳԼԻԱ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻ ՊԱՏԻԺՆԵՐԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16.— Էտէն և Բրէնպըրն երէկ գիշեր հոս դարձան։ Արտաքին նախարարութեան շրջանակները կը յայտարարեն թէ՝ Էտէնի առաջին գործը պիտի ըլլայ քննել պատիժներու հարցը։ Կը չեշտուի որ Մեծն Բրիտանիա կ'ուզէ վերցնել պատիժները եթէ հաստատէ որ Իտալիոյ դէմ Հապէշներու ընդդիմութիւնը իրապէս վերջ գտած է, որովհետեւ այս պարագային ոչ մէկ օգտակարութիւն պիտի ունենան պատիժները։

Այն համոզումը կը տիրէ որ պատիժները պիտի վերցուին, բայց անգլ. դաշնիքը գոհացուցիչ պատրուակ մը կը փնտռէ արդարացնելու համար նման արարք մը համաշխարհային հանրային կարծիքին առջեւ։

ԷՏԷՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԼԶ

ՓԱՐԻԶ, 15.— Ժընեւէ դարձին Էտէն երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Ֆլանտէնի հետ Ժընեւի նիստերուն և միջազգային կացութեան մասին։ Էտէն անձնական տեսակցութիւն մըն ալ ունեցաւ Պլումի հետ։

ՀԱՊԷՇ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆ Կ'ՈՐԱԿԷ ԻՏԱԼԻԱ

Եթովպ. Եկեղեցիին պետը հնազանդութեան կոչ կ'ուղղէ իր հօտին

ԼՈՆՏՈՆ 15.— «Իվընինկ Սթանտարտ» խօսելով հապէշներու կողմէ «տըմ տրմ» գնդակներու գործածութեան մասին, կ'ըսէ որ Եթովպիոյ բարեկամները իրաւացի կը նկատեն Հապէշիստանի կողմէ գործածութիւնը այս գնդակներուն, տրուած ըլլալով որ այս վերջինը չէ ստորագրած Լահէյի 1899ի այն համաձայնութիւնը որ կ'արգիլէ այս գնդակներուն գործածութիւնը։

ՆՈՐ ՀԱՊԷՇ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷ ՄԸ ՏԵՂԵԱԿ ՁԵՆ ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ

ՀՌՈՄ 16,— Իտալ. իրաւասու աղբի ըներ, խօսելով այն լուրերու մասին թէ՝ Սուատանի սահմանագլուխին վրայ հապէշ նոր կառավարութիւն մը կազմուած է, կ'ըսէ որ նման ձեռնարկ մը ոչ մէկ լուրջ հանգամանք կը ներկայացնէ կատարուած իրողութեան մը առջեւ։

ՀՌՈՄ 16.— Պաշտօն. շրջանակները ոչ մէկ կարեւորութիւն կ'ընծայեն այն լուրին թէ՝ Ատիս Ապապայի հարաւ-արեւելակողմը, Կօրէի մէջ առժամեայ հապէշ կառավարութիւն մը կազմուած է։ Նոյն շրջանակները կ'աւելցնեն որ խնդիրը կը գտնուի «ուրուական» կառավարութեան մը չուրջ, որու մասին ցարդ Նէկիւս չխօսեցաւ անձնապէս։

ՀՌՈՄ 15.— Եթովպիոյ նախկին պատուիրակ Ուօլտէ Միրյըմ քանի մը օր առաջ կը հաղորդէր որ Եթովպիոյ խիստ փոքր մէկ քաղաքին մէջ գոյութիւն ունի հապէշ կառավարութիւն մը առանց սակայն հաղորդելու այս քաղաքին անունը, վախնալով որ իտալ. օդանաւերը կը ռմբակոծեն զայն և կը քանդեն։ Ուրեմն, Ռէօթէր, առաջին անգամ ըլլալով հաղորդած է նոր լուր մը, ճշդելով որ հապէշ կառավարութիւնը կը գտնուի Ատիս Ապապայէ 350 քիլոմէթր հեռու, Սուատանի սահմանագլուխին մօտ։

Ռէօթէր գործակալութիւնը արագօրէն լուրը հասարակութեան տալու համար երեւան հանած է Ուօլտէ Մերեյըմի գաղտնիքը այս կերպով հապէշ կառավարութիւնը իտալ. սաւառնակներուն անձնատուր դառնալու վտանգին տակ թողլով։

Հիմա որ ծանօթ է նոր կառավարութեան կեդրոնը լաւ պիտի ըլլայ որ յայտնէ անունը այն անձերուն, որոնք կը կազմեն այդ կառավարութիւնը և կրնան իրենց ստորագրութիւններով արժէք մը տալ այն համաձայնագիրներուն, որոնք պիտի ստորագրէ Մ. Ուօլտէ Մերյեմ։

ՀԱՊԷՇ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԵՏԻՆ ՅԱՋՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՏԻՍ ԱԲԱԲԱ, 16.— Հապէշ եկեղեցիին գերագոյն պետ Ապունա Քիրիլ, լրագրողներուն իր կատարած յայտարարութիւններով ի մէջ այլոց ըսաւ որ իր եկեղեցին միայն կը բաղձայ զարգացնել իր կրօնական գործը համաձայնելով իտալ. իշխանութեանց հետ և այս կերպով կը յուսայ որ պիտի գործակցի Իտալիոյ քաղաքակրթելու համար երկիրը։

Աւելցուց թէ վստահ է որ իտալ. կառավարութիւնը որ կը յարգէ արդարութեան ուղին պիտի յարգէ հապէշ դաւանանքը։

Նմանապէս, վստահ ենք որ, աւելցուց ան, քաղաքակրթութեան մայր Իտալիա կարգ և հանդարտութիւն պիտի հաստատէ Եթովպիոյ մէջ։

Հապէշ եկեղեցին, Ապուայի ուսուցումով, իր բոլոր ազդեցութիւնը ի սպաս պիտի դնէ զանգուածներուն ապահովելու համար ժողովուրդին և իտալ. իշխանութեանց գործակցութիւնը։

Կրօնապետը վերջացուց իր խօսքը ըսելով որ, Իտալիոյ կողմէ գրաւուած բոլոր շրջաններուն մէջ, հապէշ եկեղեցականները միշտ առաջին անգամ ներկայացան իշխանութեանց և հպատակութիւն յայտնեցին։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ Մօնթրէօյի մէջ կը գումարուի

ՄԵԾ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑԻՆ ԵՂԱԾ ՀՐԱՒԷՐԸ

ԺԸՆԵՎ, 16.— Ընդ առաջ երթալով Թուրքիոյ առաջարկի, Անգլիա, Սովէթները, Ճարոն և Պուլկարիա ընդունած են որ Յունիս 22ին Զուիցերիոյ Մօնթրէօ քաղաքին մէջ խորհրդաժողով մը գումարուի քննելու համար նեղուցներու հարցը։ Խորհրդաժողովը կը գումարուի Ազգաժողովի խորհուրդին Յունիս 16ի նստաշրջանէն անմիջապէս յետոյ։ Պալքանեան համաձայնութեան պետութիւնները բնականաբար համաձայն են այս մասին։

Թ. Բիւչի Արասի Փարիզի չփումները դրական արդիւնք տուած ըլլալով կը սպասուի որ Ֆրանսա։ կառավարութիւնն ալ Յունիս 22ի խորհրդաժողովին ընդունի մասնակցիլ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԵԱՆ ՈՒԽՏԸ

Անգլ. «Տէյլի Թէլէկրաֆ» թերթը խօսելով միջերկրականեան ուխտին մասին, կ'ըսէ որ Եւլկօսլաւիա, Յունաստան և Թուրքիա ձեռնարկներ կատարած են այսպիսի ուխտ մը առաջ բերելու համար։ Այս ձեռնարկին նպատակն է երեւան բերել փոխադարձ օգնութեան ուխտ մը, որուն չպիտի մասնակցին Անգլիա և Ֆրանսա։

*** Հռոմի «Թրիպունա» թերթն ալ, խօսելով միջերկրականեան ուխտին մասին, կ'ըսէ.—

Անգլիա Աղեքսանդրիան, Եափան մէյմէկ ծովային կայաններ գրաւելով. խանգարած է Միջերկրականի նաւային գոյավիճակը։ Կրկին Անգլիոյ համամտութիւնը Թուրքիոյ Նեղուցներուն փակման մասին, նոյն նպատակին կը ծառայէ։ Արդեօք Անգլիա, միջերկրականեան նոր ուխտ մը առաջ բերելով, Միջերկրականի պետութիւնները կ'ուզէ Իտալիոյ դէմ հանել։

Մուսոլինիի կարեւոր յայտարարութիւնները

ՓԱՐԻԶ, 15.— «Մաթէն» կը հրատարակէ իր հռոմի թղթակցին Մուսոլինիի հետ ունեցած տեսակցութիւնը։

Տուչէ յայտարարարած է թէ՝ աշխարհի մէջ ոչ մէկը կրնայ տարտկուսիլ որ իտալացի ժողովուրդը կը բաղձայ խաղաղութեան, որուն պէտք ունի լրացնելու համար իր չինարար գործը։ Խաղաղութիւն կ'ուզէ, որովհետեւ աշխատիլ կ'ուզէ. բայց եթէ փորձեն այնքան զոհողութիւններով ձեռք բերուած յաղթանակի պտուղները կորզել, այս ժողովուրդը պատրաստ պիտի գտնեն կատարեալ և ամբողջական դիմադրութեան մը։ Մուսոլինի ըսելէ վերջ թէ՝ Եթովպիոյ խնդրին մէջ կատարուած քննադատութիւնը մէկ նպատակ ունի, այն է՝ փակել տարածման դաշտը, որու այնքան պէտք ունի իտալացի ժողովուրդը ըսաւ։

Պատմութեան մէջ երբեք կարելի չէ եղած ուժէն տարբեր միջոցով մը կամք պարտադրել յետամնաց ժողովուրդներուն վրայ։ Այսպէս էր որ կազմուեցաւ աշխարհի ամենամեծ կայսրութիւնը։ Կրնան առարկել որ այն ատեն գոյութիւն չունէր Ազգաժողովը։ Կը հարցնեմ անոնց, այդ ժամանակ իրաւունք ալ գոյութիւն չունէր։ Եւ միթէ իրաւունքը նախամեծար չէ Ազգաժողովէն, որ ի վերջոյ մարդկային հաստատութիւն մըն է։ Պատիժներու կիրարկումով ուզեցին խեղդել ֆաշականութիւնը։ Բայց նախընթաց ալ աւելի ծանրակշիռ պարագաներուն գործադրեցի՞ն պատիժներ։

Կը կարծէին որ տկար է Իտալիա։ Ահա թէ ինչու ձախողեցան։ Զեմ արհամարհեր պատիժները, որովհետեւ անոնք խրախուսեցին իտալացի ժողովուրդը և ապահովեցին կայսրութեան յաղթանակը։ Նախապէս չափազանցուած չէին մեր պահանջքները։ Բայց հիմա որ մեծամեծ զոհողութիւններով ապահովուած է մեր բանակներուն յաղթանակը, աւելի մեծ վարձատրութիւններ կը պահանջենք։ Ապրիլին անմիջական բանակցութիւններ առաջարկեցի Ժընեւի։ Մերժեցին։ Այսօր Եթովպիա, ամբողջովին և վերջնապէս իտալական է։ Պէտք է անդառնալիօրէն, ամբողջովին և վերջնապէս իտալական է։ Պէտք է գնահատել իտալ. գործունէութեան մարդկային հանգամանքը։ Բայց իմաստուն ժողովուրդը չի կրնար հասկնալ սոսիստ։» ինչպէս Ֆրանսացի իմաստուն ժողովուրդը չի կրնար հասկնալ սոսիստ։»

Լրագրողը երբ յիշեցուցած է Մուսոլինիի իր անցեալ Սեպտեմբերին ըսած այն խօսքերը թէ՝ զին. պատիժները պատճառ պիտի դառնան Եւրոպայի քարտէսին փոփոխման, Տուչէն պատասխանած է.

«Ինչ որ ըսի այն ատեն զին. պատիժներու մասին, այսօր կը կրկնեմ անտես. պատիժներու խստացման համար։ Որոշումս անդառնալի է։ Պէտք է որ բովանդակ Եւրոպա իմանայ այս խօսքերը։

ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՀԵՐՔԵՆ ՔՈՐՖՈՒԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

ՀՌՈՄ 16.— Իրաւասու շրջանակներ վճռաբար կը հերքեն այն լուրը թէ՝ Քորֆու կղզին իտալ. դաղութը պահանջած է այս կղզին Իտալիոյ կցումը։ Իտալ. հիւպատոսը իշխանութեանց մօտ բողոքած է այս զրոյցներուն տարածման դէմ։

Ամերիկեան ՌԻԽՏԸ

Անգլ. «Տէյլի Թէլէկրաֆ» թերթը խօսելով միջերկրականեան ուխտին մասին, կ'ըսէ որ Եւլկօսլաւիա, Յունաստան և Թուրքիա ձեռնարկներ կատարած են այսպիսի ուխտ մը առաջ բերելու համար։ Այս ձեռնարկին նպատակն է երեւան բերել փոխադարձ օգնութեան ուխտ մը, որուն չպիտի մասնակցին Անգլիա և Ֆրանսա։

*** Հռոմի «Թրիպունա» թերթն ալ, խօսելով միջերկրականեան ուխտին մասին, կ'ըսէ.—

Անգլիա Աղեքսանդրիան, Եափան մէյմէկ ծովային կայաններ գրաւելով. խանգարած է Միջերկրականի նաւային գոյավիճակը։ Կրկին Անգլիոյ համամտութիւնը Թուրքիոյ Նեղուցներուն փակման մասին, նոյն նպատակին կը ծառայէ։ Արդեօք Անգլիա, միջերկրականեան նոր ուխտ մը առաջ բերելով, Միջերկրականի պետութիւնները կ'ուզէ Իտալիոյ դէ՞մ հանել։

ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ ԶՕՐԱՒՈՐԻՆՆ Է

Իր այժմէութեանը համար, ստորեւ կուտանք չահեկան մասերը «Ժընեւ» խորագրով յօդուածի մը, որ հրատարակուած է «Ժուռնալ տէ Նասիոն»ի մէջ

Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ երկրի մը վեհապետը կը հանանայ թշնամիներով ողողուած իր հայրենիքէն։

Այս առթիւ յիշատակութիւնը եղաւ երկու մեծ թագաւորներու ժամանակ ոգիականին ընդհ. պատերազմի շրջանին։ Սակայն ամէնէն առաջ պէտք չէ՞ր որ յիշէինք Նախագահ Քրիւկէրի պարագան, որ, Պօէրներու պատերազմին ամենասասիկ օրերուն, ուխտագրնացութեան եւաւ Եւրոպայի զբաղաւոր մայրաքաղաքները, բողոքի ձայն բարձրացնելու։ Եւրոպան այն ատեն շատ անտարբեր դանուեցաւ իրեն հանդէպ, հակառակ քանի մը բարեկամ ձայներու, զոր մարդկային խիղճը խօսեցնել կուտար։

Հաւանական կը նկատուի որ Հայիլէ Սէլասէ կայսրը Ազգերու Դաշնակցութեան նիստին մասնակցելով, օգնութիւն խնդրէ իր երկրին ազատագրման համար, օգտուելով Ուխտին այն յօդուածներէն, որոնք չինուած են յարձակումի ենթակայ անդամ ազգերու համար։ Էտէնի վերջին ճառէն կը հասկցուէր որ Նէկիւսը հրաժարած է զինուած պայքարէն, հրաժարած է Եթովպիան կառավարելէ, սակայն կրնա՞նք ըսել որ դադրած է դիւանագիտական պայքարէն։

Ուխտին փորձառու անդամները, ինքնագիտակցութեան գալով, ուժգնօրէն բողոքելու են յարձակողին յաղթանակին արձանագրութեան դէմ, ցոյց տալով որ կազերու գործածութիւնը իրաւականօրէն իրաւունք մը չի տար երկրի մը միացումին։

Եթէ այս պարագան իրը իրականութիւն ընդունինք, ի՞նչ դերք պիտի բռնեն Ազգերու Դաշնակցութեան տասնըերեք անդամները, որոնց, 20 Ապրիլին, յարձակումի ենթարկուած զոնը կը հարցնէր թէ [illegible] «որովհետեւ այդ իրողութիւնը ծագում կ'առնէր զօրաւոր ազգէ մը, մինչդեռ ինքը տկար և մինակ մնացած էր»։

Թէեւ այս առթիւ իրը նախընթաց ցոյց [կը տրուի չինեւճաքոն պատերազմը, սակայն իտալական յարձակման հետ կարելի չէ նոյնացնել զանոնք։ Իտալական յարձակումով աշխարհագրական քարտէէն ամբողջ երկիր մը նոր կ'ա՝ հետանայ, երկիր մը որուն Ազգերու Դաշնակցութեան անդամակցութիւնը՝ Ֆրանսայի և Իտալիոյ կնքահայրութեամբ՝ հաւասարապէս ընդունուած և հաստատուած է։ Մինչդեռ չինեւճաքոն պատերազմին, որուն հետեւանքով Մանչուքօն անջատուեցաւ մայրհայրենիքէն, ամբողջ դատավարութիւնը տեղի ունեցաւ Ուխտին 11րդ և 15րդ յօդուածներուն սահմանին մէջ և Չինաստան ոչ միայն դատավարութեան ամբողջ տեւողութեան չյայտարարեց որ Ճաբոնի դէմ պատերազմի մէջ կը գտնուի, այլեւ պահեց իր դիւանագիտական յարաբերութիւնը Թոքիոյի հետ։

Այսօր ամբողջ դատը կը դառնայ Ուխտին 16րդ յօդուածին շուրջ, որ ի զօրու է, և որ պատիժ կը սահմանէ յարձակողին։

Պէտք է խոստովանիլ որ, յարձակողին մինչև յաղթութեան պահը, Ազգերու Դաշնակցութիւնը բնաւ չի պայքարիր անոր դէմ, եւ եթէ երբէք Ուխտին 16րդ յօդուածը պիտի դադրի ի զօրու ըլլալէ ու պիտի լքուին դծուած ու որոշուած պատիժները, ուրեմն, կը նշանակէ որ յարձակողը ստնակոխ ընելով բոլոր օրէնքները, մէջն ըլլալով քիմիական պատերազմի արգելքները, առ ոչինչ համարած կ'ըլլայ Ուխտը, այսպէսով ապահովելով նաև իր անպարտութիւնը։ Մէկ խօսքով, ամբողջ աշխարհի բացորոշ կերպով կը յայտարարուի թէ յարձակողը երբ բաւական զօրաւոր է իր պահանջները պարտադրելու իր զոհին, միջազգային օրէնքը, Ազգերու դաշնակցութեան Ուխտը կը կորանցնեն իրենց բոլոր իրաւասութիւնները։

Միւս ծանր, գերազանցապէս ծանր է պատասխանատուութիւնը մեծ ազդեցութեանց, որոնք իրենց կարճատես ու ինքնահաւան քաղաքականութեամբ թոյլ կուտան որ ծագում առնեն նման բարդ խնդիրներ։

Անհունապէս ծանր է Ֆրանսա-կառավարութեան պատասխանատուութիւնը։ Վասնզի խօսքով ջատագովեց յարձակողին դէմ հաւաքաբար գործելու գաղափարը, սակայն 935ի Դեկտեմբերին և 936ի Մարտ ամսուն, երկու անգամ յետաձգեց պատիժներու գործադրութիւնը։ Նոյն իսկ, յարգելով միջազգային օրէնքը, անպաշտօն կերպարտածումը, որ բնաջինջ ընելու սահմանուած էր պարտուած ազգը։

Նուազ ծանր չէ նաև պատասխանատուութիւնը միւս մեծ ազդութեան՝ Մեծն Բրիտանիոյ, որ 1925ին կը քաջալերէր արդէն Մուսոլինիի կառավարութեան յարձակողական ձգտումները, և որ 935ի Դեկտեմբերին մասնակցեցաւ Լաւալ Հօր նենգ ծրագրին, և ի վերջոյ վախնալով Ֆրանսայի հետ յարաբերութեանց խզումէ մը, լանձնառու եղաւ ամէն յատաձգումի, որ պատճառ դարձաւ գարշելի կազային պատերազմին և յարձակողը առաջնորդեց դէպ ի Ատիս Ապապա։

ՆՇԱՆԱՒՈՐ սաւառնորդուհի Էմի Մալլիսոն որ Լոնտոնէ Քափ Թաշելով համաշխարհային մրցանիշ մը կատարած էր, նոր մրցանիշ մը ևս կատարած է Քափէ Թաշելով Լոնտոն, 4 օր 16 ժամ 17 վայրկեանէն։

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՇՔՆԵՐԷՆ

Լէնինկրատէն կը գրեն թէ. Փրոֆ. Բուլսիք կուզերը անհետացնելու նոր գրութիւն մը դտած է։ Փոխանակ կողեր վերցնելու, ինչ որ միշտ կուրծքի վանդակին հաշմութիւնը առաջ կը բերէ, Փրոֆ. Բուլսիկ կ'անդամահատէ՝ կուզին տեղւոյն վրայ գանուող հինգ կամ վեց կողերը ըստ պարագային։ Անդամահատուած կողերուն ծայրերը իրարու կը մօտեցուին մինչև որ կուզը անհետանայ։

Մնացեալ կողերը կը վերցուին։ 25 հիւանդ Բուլսիքի գործողութեան ենթարկուած են։ Մէկ մահուան պարագայ եղած է։ Զորս կամ հինգ օր վերջ գործողութեան ենթարկուածները կրնային նստիլ, 10րդ և 14րդ օրը կը քալէին ու 30 կամ 45 օր վերջը աշխատանքի կրնային սկսիլ։

* * Մոսկուայէն ի՛իմացուեն թէ, Փրոֆ. Փիլիթով, Օռէսայի ակնաբուժարանին տնօրէնը, կը հաւատէ թէ իր հնարած մէկ գործիքին միջոցով, կարելի է տեսողութիւն պարգեւել կոյրերուն։

Փրոֆ. Փիլաթով կը յայտնէ նաև, որ իր կատարած փորձերը, 100ին 40 համեմատութեամբ յաջող արդիւնք տուած են։

ՀՍԿԱՅ ԱՆԿԱՐԳԵԼ ՄԸ

Ամերիկայի լաւագոյն օդանաւորդներէն՝ Վան Մէթէր հնարած է գեղեցիկ գիւտ մը՝ որուն շնորհիւ արկածի մը պարագային զգալապէս պիտի նուազի նաւուղիղներուն և ճամբորդներուն պատահելիք վտանգը։

Վան Մէթէրի օդանաւը երեւութապէս որ եւ է տարբերութիւն չունի հասարակ օդանաւէ մը։ Սակայն իրականին մէջ նուազիղին և օդանաւին յետամասի ճամբորդատար մասը միակտուր չեն։ Արկածի մը պարագային կոճակի մը վրայ կոխելով կարելի է անմիջապէս օդանաւը երկու մասի անջատել։ Նոյն րոպէին, օդանաւին յետամասին մէջտեղը ծալուած [illegible] և ճամբորդները ապահով ու անվնաս դեպքն կ'իջնեն։

Ուսչինկթընի կառավարութեան օդանաւային վարչութիւնը լրջօրէն կ'ուսումնասիրէ Վան Մէթէրի գիւտը, և հաւանաբար պարտաւորիչ դառնայ այս նոր սիստէմը, եթէ մասնագէտները արտայայտուին ի նպաստ հնարիչին։

ՊԱՐԶ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Անգլիոյ նոր թագաւորը, Էտուըրտ Ը., որ ոկսած է պարզացնել պալատական կարգ մը սովորութիւններ, զպրոցական եղած առենէն չէր սիրեր չփանալը և կ'ուզէր որ միւսներուն նման պզտիկ ազեկ մը նկատէին զինք պարզապէս։

Օր մը դպրոցէն դարձաւ աչքին եղերքը սեւցած։ Իր մեծ հայրը՝ Էտուըրտ Է., հարցուց։

— Ո՞վ զարկաւ աչքիդ։

— Ընկերներուս մէկը, ինծի «արքայական բարձրութիւն» կոչեց, բարկացայ եւ կռուեցանք...։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՅԱՒԵՐ

Ո՞Վ Է ԱՇՈՏ ՔԷՉԵԱՆ

ԵՐԲԵՄՆ «ՍԱՐՍԱՓԵՑՆՈՂ» ԵՒ ԵՐԲԵՄՆ «ՓԱՌԱԲԱՆՈՂ» ԱՅՍ ԳՐՉԱԿԸ

—o—

Մեր կեանքի ճամբուն վրայ կը հանդիպինք տեսակ տեսակ անձերու և զանազան նկարագրերու։ Մարդիկը, իրենց ինքնութեանը մէջ երեւալու տեսակէտէն, կրելի է երկուքի բաժնել. «անդիմակ» և «դիմակաւոր»։ Առաջինները ճանչնալ շատ դիւրին է և ամէն մարդու համար կարելի, քանի որ այնքան ալ ծածկուած չէ իրենց ինքնութիւնն ու գործունէութիւնը։ Գալով երկրորդ տեսակին, այն է «դիմակաւոր»ին, պէտք է խոստովանիլ որ այնքան ալ դիւրին չէ անմիջապէս ճանչնալ զանոնք։ Այսպիսիներու մասին որոշ ճանաչում մը ձեռք բերելու համար, պէտք է զերծ մնալ անոնց մեզրածորան բայց խարուսիկ խօսքերէն և նոյնքան գեղեցիկ գրութիւններու խաբեպատիր ազդեցութիւններէն։

Աւելորդ պիտի ըլլար յայտնել թէ, յանձին Աշոտ Քէչեանի ունինք «դիմակաւոր մարդ»ու իրական տիպարը։ Բայց ո՞վ չի ճանչնար զայն իր այս էութեանը մէջ, մանաւանդ 30—50 տարեկան սերունդէն անոնք, որ քիչ թէ շատ հետեւած են անոր լրագրական կեանքին և մանաւանդ վերջին տասնեակի հանրային գործունէութեան։

Իբր լրագրող, շատ երիտասարդ տարիքէն ոկսած է իր հանրային գործունէութիւնը, որուն համար կարելի է նուազագոյն 30 տարուան շրջան մը ճշդել։ Առաջին երկու տասնեակի գործունէութեանը այնքան ծանօթ չենք, բայց վերջերս տասնեակէ աւելի շրջանի գործունէութեան դրեթէ մօտէն հետեւած ենք քայլ առ քայլ, և մեր բիւրեղացած համոզումը այն եղած է թէ այս մարդը բացարձակապէս «ժխտական» նկարագիր մըն է մեր հանրային կեանքին մէջ։

Ահա թէ ինչո՛ւ, ընկերային պարտականութիւն մը կատարելու մղումով, կը ստիպուինք վերջապէս գրել իր մասին, թէեւ անհաճոյ և ցաւալի պարտականութիւն։ Եթէ ինքը ոսկի անհատ մը ըլլար, հեռու մեզմէ իրմով զբաղելու դայդն փափաքն իսկ։

Ցայտնենք նաև թէ ոչ մէկ ատեն մեր արտայայտութեանց և յայտնութեանց մէջ նպատակ ունինք արհամարելի անձը, այլ կ'ուզենք իր իրական բայց քօղարկուած գործունէութեանը մէջ ճանչցընել զինքը՝ պարզապէս իր չէզոքացումը և հետեւաբար մեր հանրային կեանքի մէջ այնքան բաղձալի եղող խաղաղութիւնը ձեռք բերելու միակ մտահոգութեամբ։

Վերջին տասնամեակին շրջանին և մանաւանդ վերջին հինգեակին մեր հանրային կեանքին մէջ տիրող անիշխանութիւնը, հեղինակաւոր հոգեւոր պետի, գիտակից ժողովուրդներու և մանաւանդ ժողովականներու բացարձակ պակասը ստեղծեր են այնպիսի վիճակ մը, որ յիշեալի համար եղեր է իր տխուր գործունէութեան յարմարագոյն գետին մը։

Այս թերթերու լրատու գրիչը, իր այս պաշտօնը այնքան հաստատակ տեղիք դարձուցեր է որ, զայն հասցուցեր է պարզապէս «լրավաճառ»ի վիճակին, և ասոր համար իրեն շատ հեշտ ու հաճելի է օրուան պատրիարքէն սկսեալ մինչեւ յետին քահանային բերանը դնել խօսքեր—նոյնը նաեւ ժողովներու և ժողովականներու համար—որոնք իր խելապատակին մէջ ծնունդ կ'առնեն և այսպէսով իր յաճախորդ թերթերուն կը ծախուին։

Եւ խորհիլ որ այս մարդը «ազգ. երեսփոխան» ալ է, և «տաղանդաւոր» տեսակէն։

Ան օրուան պայմաններուն համաձայն գիտէ գոյն փոխել։ Այսօր իր գործակցութեան—և ի՞նչ գործակցութիւն—անմիջականշրջանակը կը գտնուին անոնք, որոնց հետ 10 տարի առաջ, կ'ըսուէր, պայքարեր է յանուն «իրաւունքի», «արդարութեան»... Նոյն իսկ ամենածանր որակումներ փոխանակուեր են իրարու հասցէին, թերթերու սիւնակներէն թէ բերանացի։

Երէկ «Թունդ» Մոստիչեանական, իր «հոդին ամբողջ թափովը» կը բողոքէ Մոստիչեանի գործունէութեան դէմ ձայն բարձրացնողներուն, նոյնիսկ զայն բարոյապէս մահացնելու աքնոզներուն դէմ, իսկ այսօր ո՛չ միայն գործակից անոնց, այլ նոյնիսկ «սիրակցորդ - զինակից։

Եւ խորհիլ որ, ներկայիս Աշոտ Քէչեան, որպէս բեմ իր գործունէութեան, իրեն օգնական ունի «Ազդարար»ը, «մաքրակրօն» Մանուկ Ասլանեանի թերթը, այսինքն՝ այն անձին, որուն հետ երկար տարիներ զրչով թէ բերնով (անչուշտ իրարու ետեւէ) իրարու նիզակ ճօճած են, անլուր որակումներով «փայլեցնելով» զիրար։

Մինչ այսօր, Աշոտ Քէչեան շաբաթ մը անգամ մը ճաւէ դուրս կու գար հիւրն է Մ. Ասլանեանի, որպէսզի, ճայլն յետոյ, գլուխ գլխի տալով ի նպաստ ազգին (իմա՛ իրենց անձին) ի՛նչ ի՛նչ ծրագիրներ որոճան։

Անցեալ օր բարեկամ մը, որ իր «էութեանը» մէջ կը ճանչնայ Մ. Ասլանեանը, կ'ըսէր.

— Ով գիտէ Մանուկը օրքան կը զղջայ տասը տարի առաջ իրեն գործակից չունենալուն համար Աշոտը։

Անմիջապէս դիտել տուի.

— Բայց տասը տարի առաջ «Ազդարար» Մանուկին սեփական խանութը չէր։

Բայց մենք բաւականանանք այսքան նախաբանով և խօսքը տանք պերճախօս դէպքերուն, որոնք լոյս պիտի սփռեն վերջին տարիներուն իր ժխտական գործունէութեան վրայ, մանաւանդ Պէյօղլուի թաղային գործերու մէջ։

ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ

(Շար.)

ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

«Ժամանակ»ի տուած տեղեկութեանց համաձայն, Թոխատեանական մասնաճիւղի պաշտօնական տեղեկագրի առջի օր ժամը 10ին Գալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիի երթալով, 1632—33ի տեսչութենէն քննած են։ «Ժամանակ»ի կ'ըսէ թէ չահատուրքը ծածկելու համար մը կը քննուի և ասոր համար ամբաստանութեան տակ կը նուին 932—33ի խնամակալները՝ բոլոր անդամները՝ որոնք են Պ. Գ. Գայսէրլեան, Գ. Ս. Ալեան, Ժ. Ազնաւորեան, Մ. Բաքֆեան, Տօքթ. Սիրսեան, Գ. Քէչիչեան, Ս. Պարոնեան, Մ. Բասանճեան, Գ. Հանրմեան, Տանտինեան։

Մեր քաղած տեղեկութեան համաձայն, տեղեկատուութիւնը եղած է եւմտական պաշտօնեաներէ, թէ, եկեղեցւոյ պաշտօնեաներու չահատուրքը կարգով չէ վճարուած։

Կը յուսանք թէ քննութիւնը պիտի հանէ տեղեկութեան անհիմն ըլլալը։

Շահատուրքի օրէնքին դրութեանց համաձայն, իր տարեկան չահատուրքը կարգով չվճարող «փաթրոն»ը մը մասնաճիւղի մը կ'ենթակայ։ Գալաթիոյ եկեղեցւոյ պարագային, «փաթրոն»ը խնամակալութիւնը ըլլալով, պատասխանատու պիտի նկատուի եթէ տեղեկութիւնը ստուգուի։

ՄԱՀ ՅՈՎՀ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Ցաւով կ'արձանագրենք վաղեմի լրագրող Յովհաննէս Թոլայեանի, հայրը «Կալոյ» ծաթերթի խմբագիր Պ. Թոլայեանի։ Հանգուցեալը [illegible] գործունէութիւն մը [illegible] Հայ կաթոլիկ հանրային կեանքի մէջ, մանաւանդ Հասունեան կանանոցի պայքարի շրջանի միշտ գործակցելով այս վերջինին։

Նախ հրատարակած է մուսայի Հավատիսը, իսկ զայն վերածած է «Մէնմամի պարզ»ի, որ ծառայած է իրենց կաթոլիկ Պատրիարքարանին։

Վարած է նաեւ Ս. Հիւանդանոցի տնօրէնի պաշտօնը։ Կը մեռնի 80 տարեկան մէջ։

Յուղարկաւորութիւնը կ'ունենայ այսօր, ժամը 15ին Յովհաննիսկեբերան եկեղեցիին։

ԵՒԵՂԵՑԱՊԱՏԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

ԱՇՈՒՐԴՈՎ, ՎԱՐՁՈՒ ՊԻՏԻ ՏՊՐԻ

Գարթալի Թաղ. Խորհրդ. Էվգաֆի վարչութեան կողմէ զեկոյցին մէջ կ'ըսուի թէ ըստ ամենայնի պէտք է աճուրդով վաճառել եկեղեցապատկան կալուածները և աճուրդն ալ պէտք է տարել Էվգաֆի պաշտօնատան։

ԷՄԱՆԱՆ դպրոցէն 5 տարուայ համար 3000 ոսկի չահատուրք հանդուած է, տարեկան 600 հաշուով։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 22 —

ՐԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

Ա. ՄԱՍ

VIII

Մարգարտանման Պոլսեցի գեղուհի մը։ Ինքնիրենս սկսայ խորհիլ. «Թէեւ այլեւս հրաժարած եմ անառակ կեանք ապրելէ, բայց պարտականութիւն մըն է ինծի համար քիչ մը մխիթարել այս հէք կինը»։ Եւ սկսայ պզտիկ ձեռնարկներու...։ Ա՜հ՝ այն ատեն անհաւատալի դէպք մը պատահեցաւ։ Զարմանալի զգայնութիւն մը ծընունդ առաւ այս քաղաքին մէջ որ ոչ թէ իր շուրջի պատահածներէն այլ իր գոյութեանը իսկ անգիտակից կ'երեւի։

Բացի հաչուակալէն, մինչեւ ցարդ փողոցին դուռներուն առջեւ գտնուող մամիայի նման տղաքը, բոլորն ալ սկսան խօսիլ Պոլսեցի գեղուհիին հետ մեր ունեցած յարաբերութեան մասին։ Մինչդեռ՝ իմ այս ձեռնարկս տակաւին ծրագրային փիճակին մէջ էր և գործնական գետնի վրայ քայլ մը իսկ առած չէի, կարծեմ ի վերջոյ մեծ խայտառակութեան մը տեղի պիտի տային։ Բարեբաղդաբար այդ միջոցին պատերազմի և զօրակոչի մը լուրը եկաւ։ Մակեդոնական սահմաններուն վրայ յեղուզակային գործունէութիւն մը ծայր տուած էր։ Զրոյց կը շրջէր որ Պալքանցիները գաղտնօրէն կը պատրաստուին։ Որոշուած էր Անատոլուի զօրաբանակներէն մի քանին զբրկել Մակեդոնիա և Թրակիա։ Պատերազմի այդ շրջանները խորհրդաւոր ու գրաւիչ դէպքերով լի էին ինձ համար։ Անմիջապէս ըսկսայ ձեռնարկներ կատարել և յաջողեցայ պալքանեան զօրաբանակներէն մին փոխադրուիլ։

* *

Պատկանած զօրաբանակիս կեդրոնը Մանասթիր էր։ Սակայն տիսոս որ իմ հոն հասած օրս իսկ Պոլսէն եկած հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ վտանգը փարատած է և պահեստիները անմիջապէս պէտք է արձակուին։ Անչուշտ որ ամէնօք ուրախացայ։ Զինուորները այս արձակման լուրին վրայ պզտիկ զուարճութիւն մը սարքեցին։ Զօրանոցին և թաղապետական պաշտօնատան [առջեւ զին. նուագախումբը նուագեց, սպաները մինչև լոյս զբօսնեցան, ամէնքն ալ գոհ էին։ Բայց ես... ես ինքզինքս ծիծաղելի կը նկատէի նշանաւոր Տօն Քիշոթին նման որ քոսոտ էշ մը կը սպանէ Ափրիկէի անապատներուն մէջ գազան որսալու երեւակայութեամբ։ Հարկ եղած էր Մանասթիրի մէջ ալ, զօրաբանակի հրամանատարութեան կեդրոնը վարչական գործերով զբաղիլ։ Հոն գտած էի Պատերազմ. վարժարանի շատ սիրելի ընկերներէս մին՝ Իպրահիմը։ Իպրահիմ մաքուր նկարագրով, երիտասարդական աւիւնով, հեծելազօրաց քաջ հարիւրապետ մըն էր։ Երկու եղբօր պէս զիրար կը սիրէինք։ Պատերազմ. վարժարանին մէջ անիկա կը հսկէր վրաս։ Զորս ամիս մնացի Մանասթիր։ Իպրահիմին հետ միեւնոյն տունը կը բնակէինք։ Անիկա ալ ամուրի էր ինձ նման։ Բանակին մէջ իր ունեցած լաւ համբաւին չափ, տունին մէջ ալ ընկերս գործունեայ կնոջ և գորովագութ մօր մը կը նմանէր։ Զեռքէն ամէն գործ կուգար։ Ուղղամիտ, պարզ ու մաքուր նկարագրով երիտասարդ մըն էր Իպրահիմ։ Մեր հաճոյքներուն ու գաղափարներուն միջեւ ոչ մէկ զուգորդութիւն գոյութիւն ունէր։ Բայց ինչպէս սէրը, նոյնպէս և ընկերութիւնը չա՞տ քիչ կապ ունին գաղափարի ու հաճոյքի կցորդութեան հետ...։ Տրամաբանող և հանդարտ մտքի տէր Իպրահիմ իմ վրաս շատ լաւ տպաւորութիւն գործած էր։ Արդէն ընթերցանութեան ունակութիւնս նորէն յիմարութեան ատիճանի հասած ատենն էր։ Գիշեր, ցերեկ անդադար կը կարդայի։

Իպրահիմ քանի՛ կը տեսնէր որ խելօք, խելօք գործիս կը յաճախեմ, ուրախութենէն բերանը ականջներուն կը հասնէր և կ'ըսէր.

— Ալ խելօքցար Նազմի...։ այլեւս վտանգը փարատած է։

Օր մը կայարան դացած էինք, պաշտօնով էտիրնէ փոխադրուող ընկերոջ մը ողջերթի համար։ Տաքուին կէս ժամ կար կառախումբի մեկնումին։ Մեր ճամբորդ ընկերը և Իպրահիմ պակաժներով պատկելով ճամբորդները կը դիտէին, ես ալ վագոնները կնոջական նուրբ ձայն մը կանչեց։ Սրատարուի, գլուխս դարձուցի։ Ժէրմէն Ռէյն էր, սիրարկածներուս հերոսուհին մին...։

Հինգ տարի առաջ, երկու տարի չափ միասին ապրած էինք։ Տոյ անիկա Արտաքին Նախարարութեան տարիքոտ պաշտօնեային մէկուն հետ ամուսնացեր էր։ Գոնկօ դացած էր։

Ժէրմէն մին էր այն գեղեցիկներէն, որոնց դիմագիծը կը [illegible] երբեմն զգայնութեամբ [illegible]...։ Այս անսպասելի ու անկանկալ հանդիպումը շատ դեղ [illegible] ցնցեց զիս։ Երեւակայութեանս մէջ վերածնան ա՛յն [illegible] Ժէրմէնի յիշատակները, այլ [illegible] ամբողջ յիշատակներս, [illegible] քիս այս անվերադառնալի մահ։

(Շար.)

Ե.ԼՄՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

ԱԶԳ. ՄԵԾ ԺՈՂՈՎԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ինչպէս հաղորդած էինք, Գամութայը նախընթաց օրուան նիստին Զբաղեցաւ մասնաւորաբար պատուեան ելմտական կազմակերպութեան վերակազմութեան մասին ներկայացուցած օրինագիծին քննութեամբ։

Այս առթիւ տեղադրուած վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան։ Ի մէջ այլոց խօսք առնելով Մանիսայի երեսփոխան Րէֆիք Ինճէ ըսաւ մասնաւորաբար, «Ամէն պարագայի պէտք է հրաժարինք մաքանենգ մը նկատելէ հայրենակից մը որ չէ կրցած վճարել իր տուրքը։ Մեր պատուեան ելմտական անհրաժեշտութիւններէն մէկն է առաջքը առնել ասոր։ Պէտք է այնպիսի մտայնութիւն մը ներշչենք ելմտական պաշտօնեաներուն որ, իր կատարելիք գործին պատասխանատուութեան վախը զգա՛յ խղճին մէջ։ Այսօր տուրք ձչգելու նարկին տակ գտնուող պաշտօնեայ մը վախնալով որ պատասխանատու պիտի ըլլայ եթէ քիչ տուրք ձչգէ, նախամեծար կը համարէ ամբողջ տուրք գնահատել»։

Երեսփոխանը չեշտելէ վերջ թէ պաշտօնեաները օրէնքին գործադրութեան ընթացքին հայրենակիցներուն արժանապատուութիւնը վիրաւորող ընթացք ցոյց կուտան զիրենք տուաւ ելմտ. պաշտօնեաներուն իրենց ստացած վարձքին անհամապատասխան վարած պերճաշուք կեանքը և չեշտ՝ց խիստ հակակշիռի մը անհրաժեշտութիւնը։ Այս վերջնոյն ժամ մը տեւող քննադատութիւններէն յետոյ խօսք առաւ Ա.Ֆիօնի երեսփոխան Պերճ Թիւրքէր՝ որզգացուց փոքրպաշտօնեաներուն թոշակներուն յանելումին ինչպէս նաև ելմտ. կազմակերպութեան մէջ խնայողութիւն կատարելու անհրաժեշտութիւնը։ Հիւսնիւ Ֆրթաղի և պնդեց թոշակներու զեղչման անհրաժեշտութեան մասին ուսուցնելով որ գոյացած խնայողութիւնը ազգ. պաշտպանութեան յատկացուի։ Ահմէտ Իհսան Թօքկոզ նմանապէս. դիտել տուաւ փոքր պաշտօնեաներուն թոշակներուն անբաւարարութիւնը։

Ի վերջոյ խօսք առնելով ելմտական գործավար Ֆուատ Ագրալը ըսաւ որ անհրաժեշտ էր բարեփոխութիւն մը մայնել արդի ելմտական կազմակերպութեան մէջ, որ ինչ սխալներու տեղի կուտար։ Գործավարը չեշտեց որ ուղղակի տուրքերը միացնելու համար օրինագիծ մը պիտի պատրաստուի և արդէն իսկ տրամադրութիւններ կան ներկայ օրէնքին մէջ հարկաւոր նորութիւններ մտցնելու համար։ Գործավարը վերջ տուաւ նաև պատմառները, որոնց հետեւանքով առաջ բերուած են երկու նոր խորհրդականութեան պաշտօնեաներ։ Ասոնցմէ զատ նանգային հինգ ելմտական տնօրէնութիւններ պիտի հաստատուին։ Գործավարը վաղը պիտի գու�մարուի թայը վաղը պիտի գուmարուի քննելու համար ելմտական նոր օրէնքին տրամադրութիւնները։

ԵՐԵՒԱՆ ՄԵԿՆՈՂ ԿԱՐԱՒԱՆԷՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ ԹՈՎ ԿԸ ՆԵՏԻՒ

Երեւան մեկնող կարաւանը փոխադրող «Սինայեան» շոգենաւը նշ. օր երբ կ'անցնէր նաւահանգստէս, հայ երիտասարդ մը ինքզինքը ծով նետէ Գումգափուի առջեւ։ Զբկնորս Թուրք նաւավար մը ժամանակին տեսնելով երիտասարդը իր նաւակին մէջ կ'առնէ, որ կիսամեռ էր։ Այս վերջինը ցամաք հասնելուն, յայտնած է որ կարաւանին մաս կը կազմէր, Իսթանպուլէ 12 տարեկանին մեկնած էր և հայրենադարձութեան չկրնալով դիմանալ ծով նետած է ինքզինքը լողալով ցամաք ելլելու և իր պարագաներուն մօտ երթալու համար։

Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ այս մասին։

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆԻԻԷԻ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐԸ

Քրէտի Ֆոնիէի 1903ի շրջաբերութենէն 617,050 թիւը, իսկ 911ի շրջաբերութենէն 398668 թիւը 50 հազար ֆր.ի պարգեւները չահած

ՕՐ. ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ ՁԱՆՔԵՐԸ

ՀԱՅ ԵՐԳԸ ՃԱՆՉՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Օր. Հայկանոյշ Թորոսեան հայ ժողովրդական երգչուհին վերջերս լծուած է թանկագին այսատանքի մը. — Հայ երգը ծանօթացնել օտարներու։ Փայլուն յաջողութիւն մը ունեցաւ «Կոմիտասի Օրը» Ռատիօ Փարիզի կայանին մէջ տրուած հաւերգը, որուն նախաձեռնութիւնը կը պարտինք իրեն։

Հայկանուշ Թորոսեան այժմ կ'աշխատի հայ երգը ծանօթացնել Գերմանիոյ մէջ։ Ան՝ մեկնած ն Պերլին, ուր սկսելով Համպուրկէն հայկական երգի երեկոներ պիտի տայ, ծանօթացնելու համար հայ արուեստը Գերմանացիներուն։ Իր երգացանկին մէջ ունի նաև կտորներ Շուամանէն, Պեթհովէնէն, Շուպէրթէն, ճիլա ինչպէս Պուքրէշի մէջ հայ երգը պանծացնելու ժամանակ չէր մոռցած երգել նաեւ ռումանական երգեր։

ՀԱՅԱԶԳԻ ԳՐԱԳԷՏ ՏԱՆՉԵՆՔՕ

ԾԱՆՐ ՀԻՒԱՆԴ

Փարիզէն 12 Մայիս թուականով կը հաղորդեն թէ, Հայազգի մեծ գրագէտ Նեմիրովիչ Տանչենքօ 92 տարեկան, միզանցքի հիւանդութեան պատճառաւ ուժասպառ եղած է։ Իր տողջ սիրտը և ուժեղ կամքը սուր պայքար կը մղեն ծանր հիւանդութեան դէմ։ Ան կը գտնուի վիրաբուժարանի մը մէջ, նչանաւոր վիրաբոյժ Փրօֆ. Տիվիչտի և անոր օգնականներու խնամքին տակ։

Առողջութիւն կը մաղթենք տաղանդաւոր և մեծահոգի հայազգի գրագէտին։

ՀԱՅ ՄԸ ԱԽՈՅԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԸՄԲՇԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ

Պուլկար «Սփորթ» թերթին Մայիս 10 թուականով Փարիզէն կը հեռագրեն թէ, Ճիմ Պրատօքի և Շիզաթի միջեւ տեղի ունեցած ախոյեանութեան մրցումը չեղեալ կը համարուի։ Աշխարհի նոր ախոյեանը հայ ըմբիշ Յարութիւն Էքիզեանն է, որ կը մրցի «Ալի Պապա» անուան տակ և որ մէկ քանի օր առաջ յաղթած է Շիզաթին 53 վայրկեան և 37 երկվայրկեանի մէջ։

ԱԹԱԹԻՒՐՔ խիստ հաւանաբար այսօրերս Իսթանպուլ գայ ինչպէս կը հաղորդուի Անգարայէ։

ԱՅԱՍՕՖԻԱՅԻ չրջափակին Ալէմտարի կողմը հասարակաց պարտէզ մը պիտի յարգարուի։ Պարտէզին յարգարման աշխատութիւնները քանի մը օրէն պիտի սկսին։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ գիտութեան ֆաքիւլթէին բանախօսութեան սրահին գաբեռախտակին վրայ անուղի խօսքեր գրուած ըլլալու հետեւանքով կռիւ ծագած էր քանի մը ուսանողներուն միջեւ և կռիւը փոխուած էր բռունցքի հարուածի։ Համալսարանի հսկիչ մարմինը քննած ըլլալով խնդիրը, պատասխանատու երեք ուսանողները 3 ամիս 15 օրէն վտարած է զանոնք։

ԱՐԵՒՈՒ ամբողջական խաւարում մը, որ տեղի պիտի ունենայ Յունիս 19ին, տեսանելի պիտի ըլլայ Իսթանպուլէ։ Դիտարանի տնօրէն Ֆաթին ըսած է որ այս առթիւ կարելի պիտի ըլլայ ճչգել Այնչթայնի կարգ մը տեսութիւնները։ Բազմաթիւ միջազգային գիտնականներ պիտի գան քաղաքս հետեւելու այս երեւոյթին։ Այս վերջինները Ռ.լուսաղէ պիտի լուսանկարեն խաւարման տեսարանները։

Հելլէն, վարչապետ Մէթաքսաս ի պատասխան այն հարցման թէ թուրք թերթի մը գրածին համաձայն ճի՞շդ է որ Պուլկարիա պիտի մտնէ Պալքանեան Ուխտին մէջ, ըսած է որ Պալքանեան Ուխտը միշտ բաց է Պուլկարիոյ առջեւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ լրտերու ժողովին անդամներէն և Եգիպտոսի նախկին բարձր քննիչ լորտ Լոյտ, մասնայ վերջերը քաղաքս պիտի գայ և պիտի մեկնի Անգարա՝ տեսակցութիւն մը ունենալու համար թուրք աւագանիին հետ։ Լորտը յետոյ պիտի այցելէ Զանազգալէ, ուր Հնդկաստանէ դարձող իր զաւակին հետ ծաղկեպսակ մը զետեղելէ յետոյ անգլ. գերեզմանատունը, միասին Անգլիա պիտի դառնայ։

Սահմանային միջադէպ մը Սովէէթ-Մանչու սահմանագլուխը

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ 16.—Թոքիոյի ամերիկեան դեսպան Կրիւ ճափոն կառավարութենէն բացատրութիւն պահանջեց հիւսիսային Չինաստան դրկուած ճափոն ուժերու մասին։

ՄՈՍԿՈՒԱ 16.—Քապարովսքէ ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, ամսոյս 13ին ժամը 17ին Սովէէթ սահմանապահ պահակախումբ մը, որ կը բաղկանար հինգ հոգիէ և կը գտնուէր Քապարովսքէ 18 քիլոմէթր արեւմտակողմը նշմարեց ճափոն երեք դումարտակներ, որոնք սահմանագլուխին կը մօտենային։

Ճափոնները նշմարելով Սովէէթ սահմանապահները երկու քիլոմէթր հեռաւորութեան վրայ կրակ բացին և սահմանագլուխին մինչեւ 500 մեթր մօտեցան անընդհատ կրակելով։

Սովէէթ սահմանապահները չուզելով սահմանային միջադէպ մը յարուցանել, չի փոխադարձեցին։

Հակահրեայ շարժումը կը տարածուի

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ 16.—Հետզհետէ կը սաստկանայ հակահրեայ շարժումը։ Քրիստոնեայ Արաբներն ալ միացած են իսլամ Արաբներուն։ Երէկ եկեղեցիներէ դուրս ելլող քրիստոնեայ Արաբները ուզած են ցոյցեր կատարել անգլ. քսմիսէրութեան առջեւ, բայց ցրուած են ոստիկանութեան կողմէ։

Երէկ Եափայի մէջ ոստիկանութեան և Արաբներու միջեւ տեղի ունեցած ընդհարումներու հետեւանքով արաբ մը մեռած և 18 արաբ ալ վիրաւորուած են։

Չինաստան խստիւ բողոքեց Ճափոնի

ԼՈՆԴՈՆ, 15. — «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Փէքինի թղթակիցը կ'ըսէ որ Չինաստանը ճապոնիոն բողոքագիր մը դրկած է Ճափոնի, նոր Ճափոն ուժերու հիւսիսային Չինաստան առաքման հետեւանքով։

ԱՆԳԱՐԱՅԻ մէջ մեծ հանդիսութեամբ տեղի ունեցած է օդանաւային զոհերու սգահանդէսը։

ՓԱՐԻԶԵԱՆ «Մօն Փուր»ի եւ «Փուր լիր ա մէրիտ» պարբերաթերթերը իրենց հակաբարոյական հրատարակութեանց հետեւանքով չը պիտի կրնան Թուրքիա մտնել, Գործավար. Խորհուրդին որոշումով։

ՏՕԼՄԱՊԱՀՋԷԻ առջեւ երէկ 16 ամեայ զպրոցական աղջկան մը դիակը գտնուած է։ Թէև ոեէ վերք չիկայ դիակին վրայ սակայն ներքնազգեստներուն մէջ արեան բիծեր նշմարուած են։

ԵՈՒԿՕՍԼԱՒ իսլամ նախարարներէն Շէվքի Պէհէմէն այս օրերս քաղաքս, Անգարա և Իզմիր պիտի այցելէ։

ՀԷՑՊԷԼԻ կզզիի մէջ հաչիչի գաղտնի գործարան մը երեւան հանուած է։ Գործարանը կը բանեցնէր Մանյատագի անուն յոյն բժիշկ մը հրեայի մը մասնակցութեամբ։ Այս վերջինները ձերբակալուած են։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Արթին Հայրապետեան կը փնտռէ իր մօրաքրոջ որդին Յովսէփ Ալեանաքեան (այլ անուամբ Ժորժ Ալլին), որ զինադադարի առաջին տարին Պոլիսէն Ամերիկա մեկնած և քանի մը տարի վերջ Ֆրանսա գտնուիլը իմացուած է։ Կը կարծուի որ Ֆրանսա կը գտնուի։ Մինչեւ հիմա իր մասին լուր մը չէ առնուած։ Գիտցողներէն կը խնդրուի յանուն մարդասիրութեան, իմացնել սոյն հասցէին՝

Արթին Հայրապետեան, Մասմատիյէ ճաստէսի թիւ 100, Ղալաթիա, Իսթանպուլ։

Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

* *

Ղազարոս Պոյաճեան կը փնտռէ իր քեռորդին Ադաւնիկ Գասպարեանը (Ղազարոս Ուզունեանի կինը, Թօքատի Արթուա Զիֆիլիկ գիւղէն)։ Հօրը անունն է Պողոս, մօրը՝ Սնա, մեծ եղբայրը Ոսկիան, իսկ պզտիկը Կարապետ։

Հինգ տարիէ ի վեր Յունաստան գացած ըլլալով մինչեւ հիմա ո՛եւէ լուր չէ առնուած իր մասին։ Գիտցողներէն կը խնդրուի ի սէր մարդկութեան իմացնել Գատրգիւղի Հայոց եկեղեցին, Ղազարոս Պոյաճեանի հասցէին։ Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

ԵԷՃԻԼԳԻՒՂ

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՈՂ ԱՇԱԿԵՐՏԻ ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒՆ

Եթէ կը սիրէք ձեր ու ձեր զաւակներու առողջութիւնը և կը փափաքիք անոնց լաւ արձակուրդ մը ապահովել, գրաւոր կերպով կամ անձամբ կրնաք դիմել Եէշիլ գիւղի Ազգ. Վրժ.ի Տնօրէնութեան, այդ մասին հարկ եղած մանրամասնութիւններ ձեռք բերելու համար։

Տիար Երուանդ Թօլայեան, Տէր և Տիկ. Գրիգոր Թօլայեան (Զուիցերիա). Տիար Յարութիւն Սինանեան և քոյրը, Տէր և Տիկ. Անթուան Սինանեան և զաւակունք (Փարիզ), Տէր և Տիկ. Գալիվրուսի և զաւակունք, Տէր և Տիկ. Ա. Զախարիատիս և զաւակունք, ինչպէս նաեւ Կարիպեան, Այթընթօփ ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն զառնաղէտ մահը

ՏԻԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԻ

(Հիմնադիր «Մեհմուալի Ախպար» թրքաբարբառ թերթին)

իրենց հօր, մեծ հօր և աղգականին։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, ժամը 15ին, Թաքսիմ Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին և մարմինը պիտի փոխադրուի Շիշլի, Հայ Հռոմէական գերեզմանատունը։

Մասնաւոր մահազդ դրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբրայն նկատել։

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Յուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն

Հիմնուած 1889ին

Պէյօղլու, Ամալը Մէքսիճիտ թիւ 20

Հեռաձայն 41630

Յուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք. Մեր ապրանքները լաւագոյն և ժամանակին են. 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազդներ ու մահարձաններ։

Գիշերային ոպատարկութիւն թէնքէն, Պալքօն Զըքմազ փողոց։

Հեռաձայն 44031

Դագաղակիր օթոներ 3 ոսկիէն սկսեալ

Այսօր Կիրակի, գացէ՛ք

ՍԻՆԷ ՍՈՒՄԷՐ

Տեսնելու

ՀԱՐՐԻ ՊԱՈՒՐԸ ՍՊԱՆՆՈՂ ՄԱՐԴԸ

Ժիլմին մէջ

ԵՒ

Օդանաւային ֆիլմը

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՕԴԱՆԴԱՆԱՒԸ

երկու մեծ ֆիլմեր միանգամայն

ԱՆԱՆԻԱՏԻՍ ՈՐԴԻ

39 ԵԷՆԻ ՓՕՍԹԱՀԱՆԷ ՊՈՂՈՏԱՆ, ԹԻՒ 39

Մանրօգուլներ եւ Ռօպգուլներ

ՇԻՔ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ ԲՈՒՐԴԷ ԵՒ ՄԵՏԱՔՍԷ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԲԱՄԲԱԿԷ ԵՒ ԿՏԱՒԷ

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ

ԹՈՒՀԱՖԻԷԻ ՄԵՐ ՃԻՒՂԻՆ ՄԷՋ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՇԱՊԻԿԻ, ՓԻԺԱՄԱՅԻ, ՌՕՊ ՏԸ ՇԱՄՊՐԻ, ՔՈՒԱՆ ՏԷ ՖԷՕԻ

ԱՄԵՆԱՃՈՒՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

ՕԺԻՏԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ

Եզանակի իրենց պէտքերը գոհացնելու համար, կը խնդրենք որ յարգոյ յաճախորդները հաճին անգամ մը այցելել։

ՆՐԲՈՒԹԻՒՆ, ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ՓՐՕՖ. ՋԱԹԻ ՍՈՒՆԿՈՒՐ

Սկսած է ներկայացնել ոգեհարցութեան յուզումնաւոր եւ խորհրդաւոր փարձերը։

Ամէն գիշեր երեկոյթ՝ ժամը 21ին, իսկ շաբաթ եւ կիրակի օրերը ցերեկոյթ՝ ժամը 17ին։

Գիները՝ 100, 75, 60, 50 զրշ., օթեակ՝ 400, 300։

ՏԻԿԻՆՆԵՐ — ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՈՐ ՁԵՐ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԸ ՄՆԱՆ

ՄԻՇՏ ՆՈՐ

ՄԻՇՏ ՆՈՒՐԲ

ՄԻՇՏ ՓԱՅԼՈՒՆ

Գործածեցէ՛ ՖՕՈԹԻՊԱ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹԸ

զոր քսելով ձեր գորգերուն մայելու հաւանականութիւն ունեցող տեղերը, կատարելապէս ապահոված կ'ըլլաք անոր տեսնելու թիւնը։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ. — Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ

Փնտռել բոլոր մեծ դեղարաններուն և արդուզարդի իրեղէն վաճառող խանութներուն մէջ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողները բացառապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեմ չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անշեղ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻԶՈՎ ԳՈՇԱՆԱ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇՆ ՁԱՐԸՐ ԳԱԲՈՒ — ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ — ԿԷՏԻԿ ՓԱՇՆ ՁԱՐԸՐ ԳԱԲՈՒ

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ շարունակ երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն

ՍԲՕՌ ԵՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

1936ը Մոսկուայի մէջ

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ

ԴԵՐԶԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաև կիներու յատուկ թայեէօռ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։

ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, թիւ 1—2։ Հեռաձայն՝ 41098։

---

istanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

ԹԷՓԷԼՊԱՇԷԻ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 20.30ԻՆ

ԹՕՍՈՒՆ

3 արար գօմէտի

Թարգմ.՝ Ս. Մէրայ

Երաժշտ. Ճէլալ Ըէշիտ

ԲՈԼՈՐ ՏԵՂԵՐՆ ԱԼ 50 ՂՐՈՒՇ ԵՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

14 Մայիս 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ
ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Էրկանի ներքին փոխթ.	95.—
1918 Ներքին փոխառութիւն	90.50
1933 փոխոթ. Իւնիթուրք Ա.	24.40
» » » Բ.	23.40
» » » Գ.	23.50
Անատօլու երկաթուղի Ա.	44.30
» » Բ.	44.30
» » Գ.	46.60
Անատօլու Պօն	50.90
Անատօլու Բաժնեթուղթ	29.70
Սիման(Ասլան)	10.13
Թէրքօզ	12.—
Ռէժի	2.00
Թէլէֆօն	8.80
Թրամվայ	19.—
Պօմոնթի	8.80
Մինօթբրի Իւնեօն	10.—
Պոլսոյ Քարափ	10.20
Քրէտի Ֆոնտէ	— —
» » (1903)	91.—
» » (1911)	85.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Պանքնոթ Մթերլին	626.—
Ամերիկեան (Տօլար)	126.—
Ֆրանս. թղթադրամ	167.—
Իտալական »	116.—
Պելճիքական »	82.—
Ցունական » (Տրախ)	24.—
Զուիցերիական »	818.—
Գուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլօրին)	85.—
Զեխօ Սլովաք » (Քուրօն)	92.—
Աւստրիական »	24.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)	32.—
Ռումանական » (Լէյ)	14.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)	54.—
Թրքական ոսկի	921.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթոման	235.—

ՁԼՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Լոնտոն	625.75
Նիւ Եորք (սէնթ)	79.50
Փարիզ	12 06
Հոլմ	10.13.17
Պրիւքսէլ	4.69.90
Զուիցերիա	2.44.—
Սոֆիա	64.40.60
Պերլին	1.97.75

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ (1 անգլ.) ֆր.	75.—
Նիւ Եորք (1 տոլար) »	1517

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Բացօթեայ մաքրութիւն ամենագեղեցիկ պատարագ Ձեր ակռայի վրայինն է։

ՅԻԼԴԻՆ

Ասոնցմէ մէկ մը դեղ դիրք մի կ'ունենայ մարդոց մարմնոյ մէջ։ Հարիւրաւոր դեղերու մէջ ամենայն ինչ կրնայ դեղերուն վրայ գտնուիլ։

ԴԱՇՆԱԿԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ
ՓՐՕՖ. ԼԱՅՊՕՎԻՉԻ
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՐԷՍԻԹԱԼԸ
տեղի կ'ունենայ այս Կիրակի, 17 Մայիս առաւօտեան ժամը 10ին
ՍԻՆԷ ՍԱՐԱՅԻ ՄԷՋ
Ի մէջ այլոց պիտի նուագեն նաև հանուեալ Հայերը։— Մ. Աէմէրճեան, Ս. Թէլլալեան և Ա. Աշալէմճեան։

100ԻՆ 50 ԶԵՂՉ
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻԻՄԱՅԻ
Ա.ՆԺ ԲԻԹՈՒ
խիստ հետաքրքրական վէպին
ԲՈՒՆ ԳԻՆՆ Է 75
Հասցէ՝ Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Պիլլուր փողոց, թիւ 10 «Արթուն» ապարան։
100ԻՆ 50 ԶԵՂՉ

Հրապարակ ելաւ
ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթաթերթին 57ՐԴ ԹԻՒ.
ԶՈՒԽ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ
ԿԸ ԲԵՐՎԱՆԴԱԿԷ ՆԱԵՒ
ԶԱՊԷԼ ԷՍԱԵԱՆԻ
ՍԻԼԻՀՏԱՐԻ ՊԱՐՏԷԶՆԵՐԸ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ
ՎԱՐՈՒԺ ՔՕԼՕՆԻԱՆ

ԱՆԲՈՒՆ ԱՆՑՈՒԱԾ ԳԻՇԵՐ...

Ինչո՞ւ կը տառապի աղ։ Մէկ հատ ԿՌԻՓԻՆի քաչէ՞կը բաւէ փարատելու ա՛ր անտանելի ցաւը։
ԿՌԻՓԻ. կ'անցընէ գլխու և ակռայի ամէնէն սաստիկ ցաւերը։
ԿՌԻՓԻՆ չուտով կ'անհետացնէ պաղառութենէ առաջ եկած բոլոր ցաւերը, խոցուածքները և խիթերը։
ԿՌԻՓԻՆը չատ ազդու է գլխու և ուրիշ հարբուխներու դէմ։
ԿՌԻՓԻՆը ջերմաչէս կը յանձնարարուի մէջքի և ջիղի ցաւերու և յոգացաւի դէմ։

GRiPiNը

Զի խանգարեր ստամոքսը և չի յոգնցներ էրիկամունքը։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO
Կալաթա, Զինիլի Ըսէթըմ խան Ա. յարկ, թիւ 93. 95, 97։ Թէլէֆօն 44792։
«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»
ԱՄՍԹԷՐԴԱՄ
Արտածման ապասարկութիւն
Մօտաւոր մեկնուս դէպ ի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։
Orestes Բեռ կ'առնէ Մայս. -30ին
Hermes Յունիս 8ին
Գետերու վրայ մանաւոր չոգենաւային ապասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։
Ներածման ապասարկութիւն
Ամսթէրտամէն կ'ապասուին
Orestes Մայիս 17ին
Hermes Մայիս 30ին
Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում
Hercules Մայիս 20ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ուղղակի ապասարկութիւն Եոքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։
Պիրէոն, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվըրբուլ և Կըլասքօ։
Lima Maru Մայիս 16ին
Dokar » Յուլիս 18ին
Dalvas » Օգոստ. 18ին

Compagnia Italiano Turismo
Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, չոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։
Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։
Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։
Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ Կալաթա, Զինիլի Ըսէթըմ խան,
Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութիւնն ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

ԼՈՅԾ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO
ՄԵԿՆՈՒՄ
ԱԼՊԱՆՕ
Երկ. 21 Մայիս, ժամը 17ին դէպի Պուրգազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Նովոռոսիսք, Պաթում. Տրապիզոն, Սամսօն, Վառնա, Պուրգազ։
ՔԻՐԻՆԱԼ
Ուր., 22 Մայիս, ժամը 8ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպ ի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։
Ի Զ Է Օ
Ուր., 23 Մայիս, ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէա, Փաթրաս, Պրէնտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։
ԱՎԱՆԹԻՆՕ
Շբ., 23 Մայիս, ժամը 17ին դէպ ի Պուրգազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ, Սուլինա, Պաթում, Գոնսթանցա, Վառնա, Պուրգազ։
Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյդ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Բըսթըմ խան Կալաթա, Թէլէֆոն 44877 8 9 կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ Թէլ. 44656։
Գործակալութիւնս հոլանտական չոգենաւային ընկերութեան միացաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունելու և փոխադրելու ուղղակի քոնոսմանտալ։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR
ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՍՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ
PASTİL
BRONŞİT, NEZLE OKSURUK VE BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI EN MÜKEMMEL MÜSTAHZARDIR
RADYOLİN FABRİKASI MÜSTAHZARATINDAN
Հարբուխի, հազի, շունչի նեղութեան չեն բռնուիր, իրենց ձայնները չեն մարիր, շնչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդնին չի ցաւիր։

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ
ԵՒ ԺԱՆ ՍԱՆ ԲԷՕՐ ԴԷՄ ԴԷՄԻ

Արդ, նախ սպաննեցէք ձեր հայրը, և այն ատեն ես ինքս կը գրգռեմ ամբողջ Պուլկարները և Ֆրանսայի ազնուականութիւնը, կարել կուտամ ձեր աջ դաստակը, կը կարեմ ձեր լեզուն. և յետոյ ձեր մարմինը չորս ձիերու առջեւ կը նետեմ։ Եւ կամ նախ և առաջ զիս է որ սպաննեցէք։ Այն ատեն Պուլկարները գուքսը տեղեկութիւն առնելով այստեղ կը փութայ կը ձերբակալէ ձեզ իր սեպհական ձեռքերով և ձեզ դահիճին կը յանձնէ։ Նըվէրի կոմս, ձեր ծրագիրը լաւ չէք պատրաստած, պէտք է որ ձեր հայրն ու զիս միասին միեւնոյն վայրկեանին սպաննել տայիք։

— Կորսուած եմ, կրկնեց երկրորդ անգամ Ժան Սան Բէօր։

Հոգիի զարմանալի՜ երեւոյթ. առանց արհամարհանքի, առանց ատելութեան, առանց բարկութեան Մարկրիթ դիտեց այս կերպով ջախջախուած մարդը։ Կը սիրէ՞ր զայն։ Ո՛վ գիտէ։ Եւ կամ պիտի կրնա՞ր մոռնալ Իզապոի հետ պատրաստած ծրագիրը՝ այլեւս միմիայն իր ընտանեկան պատիւին մասին մտածելու համար։

Ո՞վ գիտէ...։

Մարկրիթ երբոր տեսաւ թէ Ժան Սան Բէօր զգետնուած, անէացած, սրտաբեկուած, մտեցաւ անոր և անամ մը ևս Նըվէր յուսահատօրէն, հոգեւարքի տագնապներուն մատնուած, ըսաւ.

— Կորսո՞ւած եմ։

— Ազատո՞ւած էք, ըսաւ Մարկրիթ։

Ժան տաժանքով վեր առաւ աչքերը, տեսաւ զայն և իր մարդասպանի ձեռքերը իրար միացուցին լռիկ, կորովի և եղերական աղաչանքի շարժումով մը, Մարկրիթ գլուխը թօթուեց։

— Ինձի նայեցէք, ըսաւ զան՝ անուշութիւնով։ Աղէկ նայեցէք ինձի, Նըվէր, թերեւս նուազ գեղեցիկ եմ քան Իզապոն, կը կարծէք թէ այնքան զո՞ւրկ եմ բնութեան շնորհներէն որ չեմ կրնար սիրուիլ ես ալ։

Այդ պահուն Մարկրիթ գեղեցիկ էր։ Իզապո տը Պավիէռի գեղեցկութենէն տարբեր, բայց անկէ աւելի շղարշալից գեղեցկութիւն մը։ Դիմափոխուած իր մէջ գործող յուզումներէն, Մարկրիթ տը Հէնօ վեհ ու թրթռուն գեղեցկութիւն մը ունէր։

— Այո՛, այո՛, թոթուեց Ժան Սան Բէօր, գուք արժանի էք սիրուելու...երբեք այսպէս չեմ տեսած ձեզ... ձեզի կը տեսնեմ առաջին անգամ ըլլալով։

Անկեղծ էր։

— Ազատուա՞ծ էք. յարեց Մարկրիթ։ Ենթադրեցէք որ ձեր հայրը մեռած է։ Նոյնպէս մեռած է Ֆրանսայի թագաւորը։ Ի՞նչ վատահութիւն կրնաք ունենալ աղջկան մը, որ կը խենդենայ իր մարմնոյն վրայ, ու երբ ձանձրանայ ձեզմէ, կայսր ըլլաք դուք կամ թագաւոր, ինք իր ձեռքով պիտի դաչունահարէ ձեզ այն արքայական անկողնին մէջ ուր ախոռի սպասաւոր մը պիտի կանչէ ձեր տեղը բռնելու համար։ Նոյնիսկ եթէ այդպէս չըլլայ. մտածեցէք ձեր ան մահացու թշնամիներուն վրայ։ Կը կարծէ՞ք թէ Օռլէան և Պէռի առանց կռիւի ձեզի պիտի տան թագը։ Կը կարծէ՞ք թէ անոնք հասու չպիտի ըլլան ոճրին և դուրս վտարեն ձեզ օրէնքէ. մարդկութենէ, ահազանգը հնչեցնելով երկու երկիրներուն վրայ և ձեզի դէմ հանելով ամբողջ աշխարհը, ամէնէն բարձրատիճան ազնուականէն՝ սկսեալ մինչեւ վերջին մուրացիկը, Ժան տը Նըվէր, գուք երիտասարդ էք։ Ձեզի համար կրնաք փառաւոր կեանք մը երաշխաւորել։ Այդ մասին պիտի օգնեմ ձեզ։ Կ'ուզէ՞ք որ ջնջուի այդ սարսափելի երազը։ Կ'ուզէ՞ք որ ես ըլլամ ձեզի համար հաւատարիմ առաջնորդը, վերջապէս ամուսինը, որուն ամբողջ փառքը կը կազմէ իր ամուսինին փառքը...։

Նըվէր ոտքի ելաւ։ Դէմքը մոայլ էր։ Ամօթը կը ջախջախէր զինքը։ Իր հպարտութիւնն է որ կը բաբախէր,

— Ուրեմն, ըսաւ, կը նորէ՞ք ինձի. Մարկրի՛թ։ Կարող՝ ոչնչացնելու զիս, կ'աչխատիք վեր բարձրացրնել զիս և ձեռք կ'երկարէք ինձի։

Մարկրիթ պահ մը դիտեց զայն, հասկցաւ թէ կ'անցնի կը գտնոյ անոր մէջ։

— Ձեմ ներեր, կը ջնջեմ, ըսաւ։ Եթէ ոճիր է զատել Առաուծոյ ինձի տուած ամուսինը ես պատասխանատու եմ այդ ոճիրէն։

— Մարկրի՛թ, հեծեծեց Ժան Սան Բէօր։

— Փառատենչութիւ՞ն, մրմնջեց Մարկրիթ։ պատիւ և զօրութիւն կ'ուզէք։ Ձեզի ցոյց տալիք բաս անկասկած հոն պիտի տանի ձեզ։ Մակայն ըսէք։

— Խօսեցէք, ոչ խօսեցէք տակաւին։ Ազատեցէք զիս։ Ըսէք ինձի թէ ինչ պէտք է ընել...։

— Դուք ներողութեան մասին կը խօսիք։ Ներողութիւն մը պէտք է։ Սակայն Աստուծմէ պէտք է խնդրել տակաւ։ Աչակերութիւն պատրաստուի, Ժան տը Պուլկոնը, եթէ դուք ուզեմ ես կարող եմ ձեզի համար ձեռք բերել քրիստոնեական բանակներու գերագոյն հրամատարութիւնը։ Ինչպէս Նըվէր, Քրիստոսի տառապած դաշտերուն մէջ։ Ամենայն դիպուածին չուրջ է որ պէտք է ստանանք փառաւոր յետոյ թոյլ կուտայ ձեզի յուսալ ամէնի փառաւորութեան, համարձակիլ ամէն բանի։ Այն որ յաջողութեան կը վերադառնայ Արեւելքի առասպելային կիրներէն, թագաւորէ աւելի բան մըն է։ Մտածեցէք թէ ինչ հեղինակութիւն պիտի չունիք։ Քրիստոնեայ Եւրոպայի աչքին ինչ լուսապսակ մը պիտի հրեւաք։ Եւ այն ատեն... եթէ Աստուծոյ թէ մարդոց կամքով, թափուր գահ մը գտնուի... այն ատեն եթէ Ֆրանսայի թագաւորը տկարանայ. մեռնի զինքը կրծող հիւանդութենէն...։

(Շար.)